

ก้าวไปด้วยกัน...สู่ความเสมอภาคทางการศึกษา

EDQUITY MOVEMENT

กันยายน 2567

EEF

BUTTERFLY EFFECT

พลังเล็กๆ
สร้างผลกระทบ
ที่ยิ่งใหญ่

ความเสมอภาค
ทางการศึกษา
เกิดขึ้นได้ด้วยพลัง
ในมือของคน
ทุกคน

บทนำ

EDSTORY

ความเสมอภาคทางการศึกษา เกิดขึ้นได้ด้วยพลังในมือของคนทุกคน

“ความหวัง” และ “พลังใจ” ของเพื่อนภาคีทุกท่าน
ที่ได้ร่วมเดินทางมาด้วยกัน ด้วยจุดมุ่งหมายเดียวกัน
ที่อยากเห็นอนาคตของเด็กไทยและของประเทศไทยเปลี่ยน
ได้อย่างเสมอภาคผ่านการศึกษา คงจะไม่ผิดนัก
หากผมจะเรียนว่า ทุกท่าน ณ ที่นี้คือผู้สร้าง
‘Game Changers’ ในการศึกษาไทย

ถึง...เพื่อนภาคีที่รักทุกท่าน

วันเวลาผ่านไปอย่างรวดเร็ว อีกไม่กี่เดือนก็จะหมดเวลาของปี 2567 แล้วนะครับ ในปี 2567 นี้เพื่อนภาคีได้มีโอกาสสร้างการเปลี่ยนแปลงด้านความเสมอภาคทางการศึกษาให้แก่เด็กเยาวชนและคนรอบตัวได้เพียงใดในปีนี้งัครับ?

ในส่วนของกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) เราได้ร่วมเดินทางกับเพื่อนๆ ภาคีใกล้จะผ่านขวบปีที่ 6 เป็นที่เรียบร้อยแล้ว และกำลังจะก้าวสู่อายุปีที่ 7 เพื่อเดินทางข้ามเคลื่อนความเสมอภาคทางการศึกษาให้กับน้องๆ เยาวชนในปี 2568 ต่อไป

อย่างที่ผมเกริ่นว่าเวลาช่างรวดเร็วเสียจริง แต่ระยะเวลาที่ผ่านมา นับเป็นย่างก้าวที่เต็มไปด้วยคุณภาพ อันก่อเกิดจาก ‘ความหวัง’ และ ‘พลังใจ’ ของเพื่อนภาคีทุกท่านที่ได้ร่วมเดินทางมาด้วยกัน ด้วยจุดมุ่งหมายเดียวกันที่อยากเห็นอนาคตของเด็กไทยและของประเทศไทยเปลี่ยนได้อย่างเสมอภาคผ่านการศึกษา คงจะไม่ผิดนักหากผมจะเรียนว่า ทุกท่าน ณ ที่นี้คือผู้สร้าง ‘Game Changers’ ในการศึกษาไทย

ตลอด 6 ปีที่ผ่านมา การแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำและการสร้างความเสมอภาคทางการศึกษาของ กสศ. จะไม่สามารถเดินทางและประสบความสำเร็จได้เลยหากไม่มีเพื่อนภาคีเครือข่ายที่มีความรู้และประสบการณ์จากพื้นที่ต่างๆ ทุกภูมิภาคของประเทศ ไม่ว่าจะดำรงตำแหน่งในฐานะใด ทุกท่านก็สามารถร่วมเดินทางเพื่อเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของความเปลี่ยนแปลงนี้ได้

นับตั้งแต่ กสศ. ก่อตั้งขึ้นตาม พ.ร.บ.กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ. 2561 เราให้ความสำคัญไปที่การสร้าง ‘ระบบชี้เป้า ส่งต่อ เชื่อมโยงข้อมูล’ ให้สามารถระบุได้อย่างชัดเจนว่า เด็กที่หลุดออกจากระบบการศึกษานั้นมีจำนวนเท่าไร อยู่ที่ไหน ปัญหาของพวกเขาใหญ่เพียงใด ซึ่งมีความสำคัญยิ่งยวดต่อการปิดช่องว่างความเหลื่อมล้ำแน่นอนว่า ภาคีเครือข่ายทั่วประเทศคือบุคลากรสำคัญที่เข้ามาเติมเต็มข้อมูลเหล่านี้ จนกระทั่งประเทศไทยสามารถทราบตัวเลขเด็กที่หลุดออกจากระบบการศึกษา ตำแหน่งแห่งที่ เพื่อที่จะเข้าไปให้ความช่วยเหลือได้อย่างตรงจุด และทำให้ กสศ. เป็นองค์กรที่ขับเคลื่อนด้วยฐานข้อมูล (data driven

organisation) ที่มีความน่าเชื่อถือ สามารถทำงานร่วมกับภาคส่วนต่างๆ ได้อย่างดีเยี่ยม

ไม่เพียงเท่านั้น การจัดประกายความคิดและสร้างแรงบันดาลใจให้ทุกท่านเห็นว่า การศึกษาเป็นเรื่องของทุกคน (All for Education) นำไปสู่การปลุกพลังความเปลี่ยนแปลง เชื่อมร้อยครู โรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่น เอกชน และภาครัฐ เข้ามาทำงานร่วมกับองค์กรขนาดเล็กของเราที่ไม่สามารถเดินทางได้เพียงลำพัง จนสามารถสร้าง ‘ตัวคูณ’ (multiplier) แห่งความเปลี่ยนแปลง ที่ผมเองอาจใช้ศัพท์ในภาษาอังกฤษว่า ‘Butterfly Effect’ หรือ ‘ผีเสื้อกระพือปีก’ อันหมายถึง ผีเสื้อที่กระพือปีกเพียงนิด แต่กลับสร้างแรงกระเพื่อมได้อย่างมหาศาล ดังที่เราได้นำมาใช้เป็นสัญลักษณ์ของ กสศ. ตั้งแต่เริ่มก่อตั้ง

ความเปลี่ยนแปลงของทุกภาคส่วนจากจุดเริ่มต้นในก้าวแรกนั้นเริ่มผลิตดอกออกผล หลายสิ่งหลายอย่างที่เกิดขึ้นไม่เพียงช่วยลดอุปสรรคในการเข้าถึงการศึกษา แต่สามารถเกิดหลักประกันการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้เติมตามศักยภาพ ให้กับเด็กเยาวชนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์หรือด้อยโอกาส

ตัวอย่างเช่น เด็กแรกที่ได้รับทุนเสมอภาค ได้รับแรงสนับสนุนอย่างไรต่อหลังจบ ม.3 บางคนก็เลือกเรียนต่อโปรแกรมหลักสูตรสายอาชีพ ได้จบการศึกษาและประกอบอาชีพกันแล้ว หรือเด็กแรกที่ได้รับทุนจาก กสศ. ในโครงการครูรัก(ษ์)ถิ่น ได้จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี และเดินทางกลับบ้านเกิดของตนเองเพื่อไปทำหน้าที่ครู พัฒนาท้องถิ่นของตนเองต่อ พวกเขากำลังก้าวออกจากความยากจน ตัดวงจรความยากข้ามรุ่นจากการได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเสมอภาคที่ผมเรียกว่า ‘ความเสมอภาคที่กินได้’

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ก็ดี ภาคประชาสังคม หรือภาคเอกชนก็ดี ได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการเปลี่ยนแปลง สร้างสรรค์นวัตกรรมทางการศึกษา ทลายกำแพงการเรียนรู้โดยไม่จำกัดอยู่แต่เพียงในห้องเรียนเท่านั้น แต่ได้ร่วมกันสร้างต้นแบบการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น มีทางเลือก มีคุณภาพ ไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ, การจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ (Area-based Education: ABE), รูปแบบการศึกษา Work & Study ผสมผสานการทำงานกับการเรียน

รู้ในสถานประกอบการ, โรงเรียนกล้าเปลี่ยนด้วย Whole School Approach และศูนย์การเรียนรู้ นอกจากนี้ ยังรวมไปถึงการสร้างโอกาสโดยนำข้อกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้องมาใช้ให้เกิดประโยชน์ เช่น นวัตกรรม 1 โรงเรียน 3 รูปแบบ Mobile School ที่พาโรงเรียนไปถึงเด็ก ซึ่งทุกฝ่ายมาช่วยกันคิด ช่วยกันสร้างเส้นทางการศึกษาที่หลากหลาย เพื่อรองรับศักยภาพที่แตกต่างหลากหลายของเด็กแต่ละคน ให้มั่นใจว่าจะไม่มีเด็กคนไหนไม่ได้เรียน

จากทั้งหมดทั้งมวลที่กล่าวมานี้ กสศ. จึงได้จัดงานมหกรรมรวมพลังนักสร้างการเปลี่ยนแปลงด้วยแนวคิด ‘All for Education: Education For All ปลุกพลังปวงชนเพื่อเด็กไทยทุกคน’ ให้ภาคีเครือข่ายการทำงานในทุกภาคส่วนได้มาร่วมแสดงพลัง แบ่งปันดอกผลของความก้าวหน้าบนเส้นทางการสร้างความเสมอภาคทางการศึกษาแก่เด็กและเยาวชนไทย เพื่อเป็นแรงบันดาลใจให้เพื่อนๆ และสังคมได้เดินร่วมกันไปบนเส้นทางนี้ในปีที่ 7 ต่อไปด้วยกัน โดย EDquity Movement จัดหมายข่าวถึงเพื่อนภาคีฉบับนี้ ได้รวบรวมตัวอย่างความสำเร็จจากทุกคนมาให้ได้ชมอีกครั้ง

สุดท้ายนี้ การทำงานเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรของประเทศและพลังของทุกๆ คน ที่สำคัญคือเราต้องมุ่งไปที่การลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาในแนวคิด ภายใต้ความแตกต่างของเด็ก ครู โรงเรียน หรือพื้นที่ ซึ่งจำเป็นต้องค้นหาแนวทางการทำงานที่ตอบสนองต่อบริบทพื้นที่ เพื่อทลายกำแพงที่เป็นอุปสรรคต่อการศึกษาให้หมดไป

ก้าวสูปีที่ 7 ไปพร้อมกัน...
เพื่อสร้างความเปลี่ยนแปลงและความเสมอภาค
ทางการศึกษา

ไกรยศ ภัทรวาท

INSIDE OUT & OUTSIDE IN

GAME CHANGERS: ปลูกพลังคนเปลี่ยนเกม

จุดदानจัดความเหลื่อมล้ำการศึกษาไทย

กสศ

ครบ 6 ขวบปี ก้าวอย่างสู่วัยที่ 7 ของกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) นับจาก พ.ร.บ.กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ. 2561 ประกาศใช้ บังคับเมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2561 ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา กสศ. มีความภูมิใจที่ได้มีส่วนร่วมสร้างความเสมอภาคทางการศึกษาให้กับน้องๆ เยาวชน ช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา สร้างโอกาสชีวิตใหม่สู่การหลุดพ้นจากวงจรความยากจน

เบื้องหลังความสำเร็จเหล่านี้เกิดขึ้นได้จากความร่วมมือร่วมใจของเพื่อนภาคีเครือข่ายของพวกเราที่ครอบคลุมอยู่ในทุกพื้นที่ทั่วภูมิภาค ทำให้ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาของเด็กและเยาวชนถูกยกระดับความสำคัญและเป็นวาระแห่งชาติที่ทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมผลักดัน เสมือนผีเสื้อนับล้านที่ช่วยกันกระพือปีก เพื่อสร้างความเสมอภาคให้เกิดขึ้นจริง

งานมหกรรมรวมพลังนักสร้างการเปลี่ยนแปลงและนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อเด็กทุกคน ‘All for Education: Education For All ปลุกพลังปวงชนเพื่อเด็กไทยทุกคน’ ที่จัดขึ้นเมื่อวันที่ 23-25 สิงหาคม 2567 ณ อิมแพ็ค ฟอรั่ม เมืองทองธานี เป็นการรวบรวมเหล่านักคิด นักสร้างสรรค์ ให้มาร่วมกันระดมสมอง แลกเปลี่ยนมุมมอง และประสบการณ์ ขยายแนวคิดในการทำงาน ปลุกพลังของคนเล็กๆ จากทุกเครือข่ายให้มาร่วมสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ยิ่งใหญ่ โดยมีเป้าหมายคือเด็กและเยาวชนที่เชื่อมโยงหัวใจของทุกคนไว้ด้วยกัน

ด้วยพลังเล็กๆ ของคนทำงานในระดับปฏิบัติการทุกภาคส่วน พลังเหล่านี้เองที่เราเรียกว่า ‘Game Changers’ ซึ่งจะเป็นผู้ร่วมสร้างภูมิทัศน์ใหม่ทางการศึกษาสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงระบบอย่างยั่งยืน เพราะปัญหาความเหลื่อมล้ำเป็นปัญหาที่ซับซ้อนและเชื่อมโยงหลายมิติ ไม่สามารถแก้ไขได้โดยหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง เช่นเดียวกับการเติบโตของเด็กหนึ่งคนที่ต้องอาศัยทุกคนในชุมชนร่วมกันดูแลโอบอุ้ม

ทุนการศึกษาพลิกชีวิต เรื่องเล่า-ความฝัน-ความหวังของเยาวชน

‘EDquity Movement’ จัดหมายข่าวจาก กสศ. พาไปชมตัวอย่างดอกผลของความสำเร็จในการสร้างโอกาสทางการศึกษา ผ่านเรื่องเล่าของเด็กและเยาวชนที่ได้รับทุนสนับสนุนจาก กสศ. ได้แก่ ทุนเสมอภาค ทุนนวัตกรรมสายอาชีพชั้นสูง ทุนนวัตกรรมสายอาชีพชั้นสูง สำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ทุนการศึกษาทางเลือก ทุนครูรัก(ษ์)ถิ่น และทุนก้าวเพื่อน้องโดยการสนับสนุนของมูลนิธิก้าวคนละก้าว แม้พวกเขาจะต้องเผชิญอุปสรรคปัญหา แต่ก็ไม่ละทิ้งความฝัน กระทั่งก้าวขึ้นมาอยู่ในจุดนี้ได้

//

ถ้าวันนั้นผมไม่ได้
ทุนจาก กสศ.
ผมก็คงไม่ได้เรียน
มาจนถึงวันนี้

//

‘แดง’ พงศกร
อาสาพิทักษ์ไฟ
นักศึกษาทุนนวัตกรรม
สายอาชีพชั้นสูง

จาก ‘จดหมายลาครู’ สู่อีกโอกาสในอนาคต

จากเด็กที่เกือบหลุดออกจากระบบการศึกษา ไปโรงเรียนแบบมาๆ หายๆ เพราะต้องช่วยแม่ทำงานหาเงิน โชคดีที่ครูตามให้กลับไปเรียน ช่วยหาทุนสนับสนุนให้ ทำให้มีโอกาสได้เรียนต่อ

จากนักเรียนทุนเสมอภาค ‘แดง’ พงศกร อาสาพิทักษ์ไพโร ได้รับการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องด้วยทุนนวัตกรรมสายอาชีพชั้นสูง แดงเล่าเรื่องราวแต่หลังให้ฟังว่า เมื่อครั้งที่เขายังเป็นเด็กตัวเล็กๆ ชั้น ม.2 ในโรงเรียนบ้านนาเกียน บन्दอยอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ เขาตัดสินใจเขียน ‘จดหมายลาครู’ ขออนุญาตหยุดเรียนเพื่อไปช่วยแม่ทำงานรับจ้าง จดหมายดังกล่าวถูกนำมาสื่อสารต่อเป็นเรื่องเล่าผ่านแคมเปญแรกๆ ของ กสศ. เพื่อรณรงค์ให้สังคมตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาเด็กหลุดออกจากระบบการศึกษา

แดงเล่าว่า โอกาสทางการศึกษาที่เขาได้รับจากทุนเสมอภาคของ กสศ. ทำให้สามารถเรียนต่อจนจบชั้นมัธยม มีหลักประกันโอกาสทางการศึกษา และต่อมาได้รับทุนนวัตกรรมสายอาชีพชั้นสูงเพื่อเรียนต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ที่วิทยาลัยเทคโนโลยีโปลิเทคนิคลานนา เชียงใหม่ ชั้นปีที่ 1 ในปัจจุบัน

“หากไม่ได้รับทุนเสมอภาคจาก กสศ. ผมก็อาจจะต้องหยุดเรียนกลางคัน หลุดจากการศึกษา เพราะความจำเป็นต้องไปทำงานช่วยแม่และต้องขาดเรียน ก่อนหน้าที่จะได้ทุนจาก กสศ. ผมเคยไปโรงเรียนแบบมาๆ หายๆ เพราะต้องไปช่วยแม่ซึ่งทำงานรับจ้างเก็บล้าโยอยู่คนเดียว หลังจากทีพ่อผมเสียไปตอนผมเรียนอยู่ชั้น ป.5 พี่ของผมไปทำงานที่เชียงใหม่ ครูต้องไปตามผมถึงสวนล้าโยให้ไปเรียนหนังสือ เพราะผมขาดเรียนบ่อย และขอทุน กสศ. ให้ผม ตอนนั้นครอบครัวไม่มีเงิน ไม่มีรายได้ คิดว่าต้องทำงานช่วยแม่ ช่วยครอบครัว เลยตัดสินใจไปรับจ้างและยอมขาดเรียนหลายวัน ถ้าวันนั้นผมไม่ได้ทุนจาก กสศ. ผมก็คงไม่ได้เรียนมาจนถึงวันนี้”

ดลิกชม:
วิดิทัศน์ จดหมายลาครู

อยากให้ทุกภาคส่วนช่วยกันให้โอกาส
ผู้พิการได้เข้าถึงความเท่าเทียม
และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

‘มะปราง’ จิตภา นิตวีระกุล
นักศึกษาทุนนวัตกรรมสายอาชีพชั้นสูง
สำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ

การศึกษาคือพลังเปลี่ยนชีวิต ให้มีแรงผลักดันพิเศษ

จากเด็กที่เกิดมาพร้อมกับโรคกล้ามเนื้ออ่อนแรง กว่าจะได้เข้าเรียนนั้นยากมาก ปัจจุบันความฝันที่จะมีหน้าที่การงาน สามารถดูแลตัวเองและครอบครัวได้นั้นก็สำเร็จ

‘มะปราง’ จิตภา นิตวีระกุล ผู้ซึ่งได้รับโอกาสทางการศึกษาจากโครงการทุนนวัตกรรมสายอาชีพชั้นสูง สำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ จนเรียนจบระดับปวส. จากวิทยาลัยเทคโนโลยีพระมหาไถ่ พัทยา จังหวัดชลบุรี สาขาเทคโนโลยีธุรกิจดิจิทัล เน้นย้ำหลายครั้งว่า โอกาสทางการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่สามารถเปลี่ยนแปลงชีวิตของทุกคน โดยเฉพาะผู้ที่มีความต้องการพิเศษอย่างเธอ

มะปรางบอกว่า มีครอบครัวอีกมากมายที่ไม่เคยรู้ว่าโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัยที่พร้อมจะช่วยเติมศักยภาพในการใช้ชีวิตและการทำงานให้ผู้ที่มีความต้องการพิเศษได้

เธอใช้โอกาสทางการศึกษาพาตัวเองไปในจุดที่ท้าทายความสามารถที่มีอย่างต่อเนื่อง เคยเป็นตัวแทนประเทศไทยเดินทางไปแข่งขัน ‘ความท้าทายทางเทคโนโลยีสารสนเทศระดับสากล’ ในปี 2562 (Global IT Challenge for Youth with Disabilities: GICT 2019) ที่เมืองปูซาน ประเทศเกาหลีใต้ ได้รับ 1 เหรียญทองกับ 2 เหรียญเงิน กลับมาเป็นรางวัล ถัดมาในปี 2563 ได้รับรางวัล ‘นักเรียนพระราชทาน’ และในปี 2564 ได้รับรางวัล ‘ยุวสตรีพิการดีเด่น’ ในวันสตรีสากล

“หนูก็มีความฝันเหมือนคนอื่น ๆ คืออยากเรียนให้จบ และอยากมีงานทำ ตอนนี่สิ่งที่ฝันไว้สำเร็จไปแล้วครึ่งหนึ่งคือสามารถเรียนจนจบ ดูแลตัวเองได้ และสามารถส่งเงินให้ครอบครัวได้ หากมองย้อนกลับไป ก็ต้องขอบคุณพ่อกับแม่ที่เชื่อมั่นในตัวหนู ช่วยกันหาข้อมูลทุกทาง เริ่มจากติดต่อไปเกือบทุกสถาบัน จนเห็นช่องทางว่ามีโรงเรียนไหนเปิดรับเด็กอย่างหนูบ้าง และต้องขอบคุณตัวเองที่มีความอดทนพยายามอย่างหนักมาจนทุกวันนี้ เป้าหมายต่อไปคือจะเรียนให้จบในระดับปริญญาตรี และอยากเก็บเงินปลูกบ้าน หนูเชื่อมั่นว่าสิ่งที่ฝันอยู่จะสำเร็จได้ เพราะพลังที่ได้รับจากการศึกษาจะเป็นแรงผลักดันให้ได้ใช้ความสามารถที่มีอยู่ ทำในสิ่งที่วาดหวังไว้ได้อย่างเต็มที่

“ถ้าไม่ได้รับการศึกษาที่ดีในวันนั้น ก็คงไม่มีโอกาสที่ดีในวันนี้ นี่คือข้อพิสูจน์ว่าหากได้รับการศึกษาที่ดีจะช่วยเปลี่ยนแปลงชีวิตของเราได้ และหวังว่าโอกาสทางการศึกษาที่ดีจะกระจายไปสู่เด็ก ๆ ทุกกลุ่ม เพื่อสร้างโอกาสในการดูแลตัวเองและครอบครัวได้อย่างเสมอภาค”

//

เราทุกคนล้วนเคย
ผิดพลาด แม้ไม่อาจ
ลืมนอดีตได้ แต่เรา
สามารถเลือกจดจำ
เรียนรู้ และทำปัจจุบัน
ให้ดีที่สุดได้

//

‘อเล็ก’ ปฎิภาณ โพธิ์ชัย
นักเรียนทุนการศึกษาทางเลือก

โอกาสจากการศึกษา ทำให้ช่วงเวลาที่ชีวิตแคว้งคว้าง มีความหมาย

จากเด็กที่เคยทำผิดพลาด เกรงจนโดนตำราวจจับ เสียโอกาสในการเรียนไป 3 ปี ก่อนจะได้รับโอกาสฝึกงานฝึกอาชีพ จนตอนนี้ได้เข้าทำงานและกำลังศึกษาต่อ

“อดีตลืมไม่ได้ แต่เราเลือกที่จะจดจำและเรียนรู้จากมันได้

“กิวทัศน์ที่ถูกปิดกั้นโดยกำแพงสูง ทำให้ผมรู้สึกแคว้งคว้าง ได้แต่โทษตัวเองว่าคงไม่มีโอกาสได้เรียน และคงไม่มีโอกาสทำให้แม่มีความสุขความภูมิใจในตัวผมอีกแล้ว แต่ใครจะรู้ว่าชีวิตในศูนย์ฝึกอบรมเด็กเยาวชน กลับกลายเป็นเวลาของการได้บำบัดฟื้นฟูตนเอง เพราะขณะที่พยายามไขว่คว้าหาโอกาส ออกกพิสูจน์ตัวเองว่าผมเปลี่ยนแปลงเป็นคนใหม่ได้ ศูนย์ฝึกได้หยิบยื่นการเรียนรู้ให้กับผม”

‘อเล็ก’ ปฎิภาณ โพธิ์ชัย เป็นนักเรียนผู้ได้รับทุน กสศ. จากการพัฒนานวัตกรรมเพื่อสร้างโอกาสการเรียนรู้ที่มีทางเลือก ตอบโจทย์ชีวิต ร่วมกับภาคีเครือข่าย

เขาบอกว่าตนเองเป็นหนึ่งในเยาวชนผู้เคยหลุดจากระบบการศึกษา เนื่องจากต้องเข้าไปใช้ชีวิต 3 ปี ในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม แม้จะต้องหลุดจากระบบ แต่เขาก็ได้ช่วงเวลาดังกล่าวเรียนรู้และพัฒนาตัวเอง จนเรียนจบได้วุฒิมัธยมศึกษาตอนต้น และยังได้เข้าร่วมอบรมทักษะบาริสต้า ที่ให้โอกาสผู้เรียนออกไปฝึกประสบการณ์ทำงานกับสถานประกอบการข้างนอก

“ผมพบว่า 4 เดือนของการฝึกอบรม เป็นช่วงที่ทั้งเหนื่อยและหนักมากๆ แต่เป็นสิ่งสำคัญสำหรับผมในการพยายามต่อสู้เพื่อพิสูจน์ตัวเองว่าพร้อมออกมาทำงาน และสามารถดูแลตัวเองในการใช้ชีวิตแล้ว”

ณ วันนี้ อเล็กสิ้นสุดโปรแกรมฝึกงาน และได้รับบรรจุเป็นพนักงานคนหนึ่ง พร้อมได้รับโอกาสศึกษาต่อที่สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ เขาอยากฝากไปถึงเพื่อนๆ และน้องๆ ว่า “อยากให้ทุกคนตั้งใจเรียนเพื่ออนาคตของตัวเอง ผมอยากบอกว่าโอกาสนั้นไม่ได้มาง่ายๆ และไม่ได้มีบ่อยๆ ดังนั้นเมื่อเราได้มาแล้ว ต้องรักษามันไว้ และผมเชื่อว่าเราทุกคนล้วนเคยผิดพลาด แม้ไม่อาจลืมอดีตได้ แต่เราสามารถเลือกจดจำ เรียนรู้ และทำปัจจุบันให้ดีที่สุดได้ สุดท้ายนี้ผมขอขอบคุณสำหรับโอกาสที่ได้รับครับ”

“
**แม่เรามาจากครอบครัว
 ที่ลำบากแล้ว แต่ความ
 ขาดแคลนของเด็กๆ
 ในพื้นที่ชนบทห่างไกล
 ก็ยังหนักกว่าเรามาก**
 ”

‘เมย์’ จันทรสวรรค์ วิฑูชานาย
 นักศึกษาทุนครูรัก(ษ์)ถิ่น รุ่นที่ 1

จากเด็กที่เคยได้รับโอกาสการศึกษา สู่ครูผู้สร้างโอกาสการศึกษาของเด็กๆ

จากเด็กฐานะยากจนที่ได้รับทุนศึกษาต่อจนจบปริญญาตรี ก่อนจะเข้าสู่อาชีพครูอย่างเต็มตัว พร้อมกลับมาพัฒนาชุมชนท้องถิ่นของตน เพื่อส่งต่อโอกาสทางการศึกษาให้กับเด็กๆ ในพื้นที่

“การได้เป็นครูในโรงเรียนขนาดเล็ก ในพื้นที่ห่างไกล ทำให้เราเข้าใจว่าทำไมโรงเรียนจึงเป็นเหมือนเซฟโซนของเด็กๆ เพราะที่นี่คือที่ที่เด็กจะได้เล่น ได้กินอิ่ม หรือเด็กเล็กชั้นอนุบาลก็จะได้นอนหลับตอนบ่ายอย่างเต็มที่”

‘เมย์’ จันทรสวรรค์ วิฑูชานาย วันนี้ได้กลายเป็นครูเมย์ของเด็กๆ ที่โรงเรียนบ้านป่าไร่ ต.ขะเนจื้อ อ.แม่ระมาด จ.ตาก หลังจาก 4 ปีที่ผ่านมา ได้รับโอกาสทางการศึกษาด้วยทุนโครงการครูรัก(ษ์)ถิ่น รุ่นที่ 1 กสศ.

ครูเมย์เพิ่งเรียนจบจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วันนี้เธอลงสนามจริงในฐานะครูอาสา ก่อนจะได้บรรจุเป็นครูเต็มตัวในเดือนตุลาคมนี้

“เราพบว่าแม่โรงเรียนจะอยู่ไม่ไกลจากอำเภอเมืองตาก ถนนหนทางก็ดี แต่เด็กนักเรียนกว่า 90% กลับมีฐานะยากจนมาก ตอนลงเยี่ยมบ้านเพื่อเก็บข้อมูลต้นท่อม ได้เห็นสภาพความเป็นอยู่ของนักเรียน หลายครอบครัวอาศัยในกระท่อมเกาทรุดโทรม ห้องน้ำไม่มี บางบ้านไม่มีไฟฟ้าใช้ น้ำที่ใช้ก็ต้องขุดจากใต้ดิน บางครั้งน้ำท่วมก็ไม่มีน้ำใช้ ส่วนผู้ปกครองบางคนก็บอกเราว่าบางวันไม่ได้กินข้าวเลย เห็นอย่างนั้นก็ท้อใจว่าแม่เรามาจากครอบครัวที่ลำบากแล้ว แต่ความขาดแคลนของเด็กๆ ในพื้นที่ชนบทห่างไกลก็ยิ่งหนักกว่าเรามาก

“ในฐานะครู สิ่งที่ตั้งใจไว้จึงเป็นการพยายามจะถ่ายทอดความรู้ให้กับเด็กๆ มากที่สุด แม้ว่าการสอนแต่ละวันจะต้องใช้พลังงานอย่างมาก เพราะเด็ก 100% เขาไม่รู้ภาษาไทยเลย จึงต้องใช้ภาษามือบ้าง หรือใช้ทักษะภาษาถิ่นที่เราพอมืออยู่บ้าง สำคัญที่สุดคือเราเชื่อว่าการให้เวลาเด็กอย่างเต็มที่ ลงไปนั่งข้างๆ เขาก็จะค่อยๆ จะเป็นวิธีที่ทำให้เขาอ่านเขียนเข้าใจภาษาดีขึ้นได้”

ครูเมย์เชื่อมั่นว่า ความหมายของการเป็นครูสำหรับเธอคือการสอนหนังสือ และการใช้เวลากับเด็กให้มากที่สุด แม้การเป็นครูอาสาในช่วงเวลาหนึ่งท่อมกว่าๆ ที่ผ่านมาก็ทำให้เธอต้องเจอกับภาระงานอื่นๆ ที่มาเบียดบังการสอน แต่ในบทบาทของความเป็นครูที่ยืนยันความตั้งใจที่จะทุ่มเทให้กับการเรียนรู้ของเด็กๆ ให้มากที่สุด

“การเรียนรู้ของเด็กเป็นเรื่องสำคัญที่สุด เราจะพยายามทำให้ได้ตามที่อาจารย์เคยสอนไว้เมื่อวันที่ได้รับทุนครูรัก(ษ์)ถิ่น ว่าเราจะเป็ครูที่เข้าไปเปลี่ยนแปลงสังคมของเรา

“สุดท้าย แม้จะรู้ว่าตัวเองเพียงลำพังคงไม่อาจช่วยเด็กเรื่องความยากจนได้ แต่สิ่งเดียวที่จะให้เขาได้คือการศึกษา ซึ่งจะเป็นเครื่องมือในการเปลี่ยนชีวิตของเขาในวันข้างหน้า และขอส่งเสียงไปยังทุกท่านที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ว่าเราต้องทบทวนกันว่าจะทำยังไงเพื่อให้ครูรุ่นใหม่ๆ ได้มีเวลาถ่ายทอดความรู้และดูแลเด็กอย่างเต็มที่ ขอบคุณค่ะ”

//

สิ่งที่หนูบอกตัวเองอยู่ตลอดเวลา
ก็คือต้องตั้งใจเรียน
เพราะการศึกษาเป็นสิ่งเดียว
ที่จะทำให้ชีวิตดีขึ้นได้

//

‘แตรอก’ ธนัชญา กล้าหาญ

นักศึกษาทุนก้าวเพื่อน้อง
มูลนิธิก้าวคนละก้าว

โอกาสทางการศึกษา คือพลังที่ทำให้กล้าลุกขึ้นมาองหาอนาคตที่สดใส

จากเด็กที่รู้สึกว่าการที่จะได้รับการศึกษาที่ดี ได้อยู่ในสังคมที่ทันสมัยไกลเกินเอื้อม แต่เธอก็ยังคงเชื่อว่าการศึกษาคือสิ่งเดียวที่จะทำให้ชีวิตดีขึ้นได้ จึงพยายามตั้งใจเรียน และเมื่อได้รับทุนสนับสนุน จึงไม่ต้องกังวลกับค่าใช้จ่าย ทำให้มีความหวัง และกล้าที่จะฝันมากขึ้น

‘แตรอก’ ธนัชญา กล้าหาญ นักศึกษาทุนก้าวเพื่อน้อง ทุนการศึกษาที่ได้มาจากการระดมความร่วมมือของผู้คนในสังคมโดยมูลนิธิก้าวคนละก้าว เล่าว่า เธอคือเด็กคนหนึ่งที่มาจากครอบครัวยากจน มีความกลัวต่อสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เพราะตกอยู่ในสถานะที่มองไม่เห็นโอกาสทางการศึกษา จนกระทั่งวันหนึ่งความหวังที่ไม่เคยมองเห็นก็เกิดขึ้นจริง จากโอกาสทางการศึกษาที่ได้รับจากทุนก้าวเพื่อน้อง ทำให้เธอมองเห็นโลกที่ต่างออกไปมองเห็นโอกาสมากมาย โดยเฉพาะอนาคตที่ดิโรอยู่ข้างหน้า

“สิ่งที่หนูบอกตัวเองอยู่ตลอดเวลา ก็คือต้องตั้งใจเรียน เพราะการศึกษาเป็นสิ่งเดียวที่จะทำให้ชีวิตดีขึ้นได้ จนตอนนี้ความเชื่อมั่นดังกล่าวก็น่าจะได้ส่งผลให้สามารถสอบติดคณะบริหารธุรกิจที่สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โอกาสในวันนี้จะเกิดขึ้นไม่ได้ หากไม่ได้รับทุนก้าวเพื่อน้องที่มาจาก การสนับสนุนของคนไทยทั่วประเทศ ทุนนี้ทำให้ความกลัวที่เคยเกิดขึ้นหายไป ทุนนี้ทำให้มีความหวังและกล้าฝันมากขึ้น

“สิ่งที่จะขาดไปไม่ได้และต้องขอบคุณไว้ ณ ที่นี้ ก็คือคุณยายผู้ซึ่งเป็นแบบอย่างและเบ้าหลอมในการปฏิบัติตัวในแง่ของความอดทน ความพยายาม ความกล้าหาญ แม้จะเรียนจบเพียงแค่ ป.4 อ่านหนังสือไม่ออก เขียนหนังสือได้เพียงแค่ชื่อของตัวเอง แต่คุณยายก็ใช้พลังความสามารถที่มีทั้งหมดต่อสู้กับงานหนักและความยากลำบากเพื่อดูแลหนูมาได้ แม้วันนี้คุณยายจะจากไปแล้ว แต่สิ่งที่คุณยายเคยปฏิบัติให้เห็นตลอดมา จะกลายเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ชีวิตของหนูตลอดไป”

นวัตกรรมระดมความร่วมมือ ที่ออกแบบเองได้

ในงานมหกรรม 'All for Education: Education For All ปลุกพลังปวงชนเพื่อเด็กไทยทุกคน' มีเวทีเสวนา หัวข้อ 'นวัตกรรมระดมความร่วมมือที่ออกแบบเองได้' เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2567 นำเสนอตัวแบบนวัตกรรมความร่วมมือเพื่อการพัฒนาทุนมนุษย์ เป็นการศึกษาที่ไม่จำกัดเฉพาะภายในห้องเรียน แต่เกิดจากความร่วมมือของชุมชนและภาคประชาสังคมที่ช่วยกันออกแบบการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

นวัตกรรมความร่วมมือนี้ เรียกได้ว่าเป็นหนึ่งในจิ๊กซอว์สำคัญที่จะช่วยอุดช่องว่างทางการศึกษา แก้ปัญหาเด็กหลุดจากระบบ โดยมีตัวแทนจากภาคประชาสังคมมาร่วมนำเสนอมุมมองแลกเปลี่ยนประสบการณ์

//

นวัตกรรมการเรียนรู้ของเราคือ
การนำองค์ความรู้ไปพัฒนา
งานกิจกรรม ต่อยอดสร้างงาน
ในชุมชน และเชื่อมโยง
ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว
สร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน

//

อุตร คำซาดา

ประธานวิสาหกิจชุมชนทอเสื้อบ้านโพธิ์ทอง
อำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ

นวัตกรรมการเรียนรู้สู่อาชีพ ต่อยอดภูมิปัญญาทอเสื้อก

อุตร คำซาดา ประธานวิสาหกิจชุมชนทอเสื้อบ้านโพธิ์ทอง อำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ เล่าว่า ต้นทุนในการรวมกลุ่มเกิดจากภูมิปัญญาเรื่องการทอเสื้อ และทุนทางธรรมชาติที่มีอยู่ในชุมชนคือต้นกก รวมถึงทุนทางสังคมคือปราชญ์ชาวบ้านและผู้สูงอายุ และต่อมาได้รับการสนับสนุนจากทุนส่งเสริมโอกาสการเรียนรู้ที่ใช้ชุมชนเป็นฐาน กสศ. ทำให้สามารถพัฒนาองค์ความรู้ ต่อยอดผลิตภัณฑ์ ทำให้ชุมชนมีรายได้เพิ่ม

สมาชิกกลุ่มทอเสื้อของเราส่วนใหญ่คือกลุ่มเปราะบางในสังคม ไม่ว่าจะเป็นผู้สูงอายุ ผู้พิการ แรงงานนอกระบบ จนถึงเยาวชนที่หลุดจากระบบการศึกษา นวัตกรรม การเรียนรู้ของเราคือ การนำองค์ความรู้ไปพัฒนางานหัตถกรรม ต่อยอดสร้างงาน ในชุมชน และเชื่อมโยงความสัมพันธ์ภายในครอบครัว สร้างความเข้มแข็งให้กับ ชุมชน ด้วยการส่งเสริมอาชีพทอเสื้อก แปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ ทำให้เกิด การสร้างงานสร้างรายได้

ผลจากการรวมกลุ่มยังช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เริ่มต้นจากการ เปลี่ยนความคิดของคนในชุมชน ผ่านกระบวนการเรียนรู้จากการทอเสื้อก สมาชิกต่างวัยที่เข้ามาในกลุ่มนี้จะต้องถอดหัวโขนของตัวเองออก เพื่อมาทำ

กิจกรรมนี้ร่วมกัน พุดง่าย ๆ คือเริ่มต้นจากการเปลี่ยนตัวเองก่อน

ตัวดิฉันเองเมื่อก่อนเป็นคนพูดไม่เก่ง พอเรียนจบ ป.6 ก็ไปต่อ กศน. จนตอนนี้ได้เป็นวิทยากรของกลุ่ม และได้รับโอกาสจาก กสศ. ที่นำองค์ความรู้มาหนุนเสริมจากเดิมเคยทอเสื้อได้ฝืนละ 35 บาท ไม่มีมูลค่าอะไรมาก ก็เกิดการพัฒนา แปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย ราคาตั้งแต่หลักร้อยไปจนถึงหลักพัน

แรงสนับสนุนอีกส่วนหนึ่งที่สำคัญคือ ภาคเอกชนที่ให้ทุนช่วยเหลือ โดยมูลนิธิเอสซีจีได้มอบ ‘ทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาชีพในชุมชน’ ทำให้กลุ่มสามารถขับเคลื่อนต่อไปได้ ภายใต้แนวคิดในการขับเคลื่อนโดยไม่ใช้วิธีการกั๊กม เพราะการกั๊กมจะเป็นวัฏจักรของการเกิดหนี้ ซึ่งไม่ได้ก่อให้เกิดประโยชน์แต่อย่างใด

ขณะเดียวกัน ทางกลุ่มยังจัดให้มีทุนสร้างอาชีพสำหรับเด็กนอกระบบ ซึ่งเด็กได้นำผลิตภัณฑ์ของกลุ่มไปจัดทำคอนเทนเนอร์แล้วโพสต์ขายผ่านช่องทางออนไลน์ จากสินค้าราคาเริ่มต้น 35 บาท จนตอนนี้สามารถขายสินค้าราคาหลักพันได้

นอกจากนี้ วิสาหกิจชุมชนทอเสื้อบ้านโพธิ์ทองยังส่งต่อความรู้ให้กับเด็กๆ โดยได้ลงนาม MOU กับโรงเรียนในชุมชน จัดทำหลักสูตรส่งเสริมอาชีพ ช่วยให้เด็กมีรายได้ จนเด็กนักเรียนสามารถคิดค้นสายทอเสื้อที่เป็นเอกลักษณ์ของตัวเองได้

กุญแจความสำเร็จคือ กรมส่งเสริมการเรียนรู้ (สกร.) และความร่วมมือระหว่าง กสศ. และมูลนิธิเอสซีจี โดยทั้ง 3 กลุ่มเป็นพันธมิตร หรือ coaching ในการพัฒนาศักยภาพให้กับวิสาหกิจชุมชนบ้านโพธิ์ทองจนสามารถประสบความสำเร็จและก้าวมาถึงจุดนี้ได้

“
 สิ่งของบริจาคเหล่านี้จะช่วยให้ครู
 ได้นำไปใช้พัฒนาเด็ก และเปิดโลก
 การเรียนรู้ให้กับเด็กต่อไป ทั้งยัง
 ช่วยกระจายทรัพยากรการศึกษา
 ไปให้กับโรงเรียนที่ขาดแคลน
 ”

กิริตัน พลินกุล
 หัวหน้าโครงการศูนย์แบ่งต่อ
 มูลนิธิกระจกเงา

มูลนิธิกระจกเงา ส่งต่อโอกาส กระจายความช่วยเหลือสู่โรงเรียนห่างไกล

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา มูลนิธิกระจกเงาทำงานช่วยเหลือสังคมในหลายมิติ กิริตัน พลินกุล หัวหน้าโครงการศูนย์แบ่งต่อ มูลนิธิกระจกเงา เล่าถึงหลายโครงการที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เช่น ‘คอมพิวเตอร์เพื่อน้อง’ จากการเปิดรับบริจาค นำมาซ่อมแซม และส่งต่อให้เด็กที่ขาดแคลนในโรงเรียนต่างๆ ทั่วประเทศ โครงการ ‘อ่านสร้างชาติ’ เป็นการระดมขอรับบริจาคหนังสือ นิทาน เพื่อแจกจ่ายให้กับห้องสมุดของโรงเรียน โครงการ ‘ศูนย์แบ่งต่อ’ เป็นการส่งต่อของบริจาคทุกชิ้นให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้รับ โดยรับหน้าที่เป็นตัวกลางในการระดมคัดแยก และส่งต่อสิ่งของไปยังมือผู้รับที่ต้องการทั่วประเทศ ภายใต้แนวคิดที่ว่า ของบริจาคทุกชิ้นนั้นสามารถสร้างประโยชน์ได้ สำหรับอุปกรณ์การเรียนการสอน อุปกรณ์สำนักงาน โต๊ะ เก้าอี้ ได้ถูกส่งต่อให้กับโรงเรียนต่างๆ ด้วยเช่นกัน

แต่ละปีมูลนิธิกระจกเงาได้ส่งต่อความช่วยเหลือเหล่านี้เป็นจำนวนมาก อุปสรรคใหญ่ที่เราพบเจอคือเรื่องการขนส่งซึ่งมีค่าใช้จ่ายมหาศาล เพื่อส่งให้ถึงโรงเรียน

ในพื้นที่ห่างไกล จึงจำเป็นต้องแสวงหาความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ จนกระทั่งเมื่อได้มาร่วมงานกับ กสศ. ด้วยการทำงานเชื่อมโยงงานในการประกาศและระดมสิ่งของต่างๆ ทำให้มาช่วยเติมเต็มการทำงานได้ ทั้งยังมีระบบชี้เป้าจาก กสศ. เป็นอีกช่องทางหนึ่งซึ่งช่วยให้เราสามารถนำทรัพยากรการศึกษาไปให้โรงเรียนพื้นที่ห่างไกลได้จริง ซึ่งตอบโจทย์การทำงานของมูลนิธิกระจกเงาที่ต้องการกระจายความช่วยเหลือไปยังโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกลทุรดารเหล่านี้

เราทำงานดังกล่าวร่วมกันภายใต้ชื่อโครงการ ‘ธนาคารโอกาส’ ที่เปิดรับสิ่งของบริจาคจากคนทั่วไป และยังต้องการอีกจำนวนมาก อีกด้านหนึ่งก็มีโรงเรียนแสดงความจำนงขอรับความช่วยเหลือไม่ต่ำกว่าวันละ 10 แห่ง ไม่ว่าจะเป็นอุปกรณ์การเรียน อุปกรณ์สำนักงาน อุปกรณ์กีฬา เครื่องดนตรี สิ่งของบริจาคเหล่านี้จะช่วยให้ครูได้นำไปใช้พัฒนาเด็ก และเปิดโลกการเรียนรู้ให้กับเด็กต่อไป

อีกกิจกรรมหนึ่งคือ ‘ถนนครูเดิน’ ซึ่งจัดไปแล้ว 14 จังหวัด แต่ละจังหวัดมีครูเข้าร่วมไม่ต่ำกว่า 30 โรงเรียน หรือเกือบ 500 คน โดยจัดขึ้นในรูปแบบตลาดนัดคนเดิน เชิญชวนให้ครูมาช้อปปิ้งฟรี 1 วัน หากขาดเหลืออุปกรณ์อะไรก็สามารถเลือกจากงานนี้ได้ และมีหนังสือให้เลือกมากมายนับพันๆ เล่ม

จากประสบการณ์ส่วนตัวที่ได้ไปเยี่ยมโรงเรียนต่างๆ พบว่า หนังสือเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยเปิดโลกให้กับเด็กๆ ได้ แต่หนังสือบางประเภทที่มีอยู่ในห้องสมุดโรงเรียนไม่เหมาะสำหรับเด็ก เพราะไม่ผ่านการคัดแยกให้เหมาะสมกับวัย เช่น หนังสือควอนตัมฟิสิกส์ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา ซึ่งที่จริงแล้วควรเพิ่มหนังสือนิทานเข้าไปแทน

ทุกวันนี้ยังมีโรงเรียนอีกจำนวนมากที่ขาดแคลนอุปกรณ์หรือเครื่องมือในการพัฒนาการเรียนการสอน สิ่งที่มีมูลนิธิต่างๆ ทำคือ การลดความเหลื่อมล้ำด้วยการกระจายโอกาสจากคนที่มียากไปยังคนที่มีน้อย เพราะการศึกษาเป็นรากฐานที่จะช่วยลดปัญหาในทุกๆ มิติ แต่ทั้งหมดนี้ต้องขอยกเครดิตให้กับผู้บริจาคทุกคนเป็นเจ้าของโครงการร่วมกัน ไม่ได้เป็นของมูลนิธิต่างๆ หรือใครคนใดคนหนึ่ง เพราะทุกทรัพยากรมาจากความร่วมมือของทุกคน

What Next All For Education แก้เหลื่อมล้ำการศึกษา ด้วยพลังของทุกคน

อ่านเพิ่มเติม:
ศาสตราจารย์ นพ.วิจารย์ พานิช :
What Next All For Education
แก้เหลื่อมล้ำการศึกษา
ด้วยพลังของทุกคน

ท่ามกลางสถานการณ์ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา เด็กหลายคนกำลังตกอยู่ในภาวะยากลำบาก ต้องเผชิญปัญหาในมิติต่างๆ ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องล้วนมีบทบาทสำคัญในการช่วยกันสร้างหลักประกันและโอกาสทางการศึกษาให้กับเด็ก ด้วยการร่วมเรียนรู้ สนับสนุน และสร้างโอกาสเหล่านั้นผ่านเครื่องมือต่างๆ ที่ กสศ. พัฒนาขึ้น ไม่ว่าจะเป็นระบบฐานข้อมูลความเหลื่อมล้ำของประเทศ ช่วยในการค้นหาและเข้าใจบริบทของเด็กและครอบครัวในแต่ละพื้นที่ ซึ่งสามารถนำข้อมูลที่ได้มาปรับใช้พัฒนาการเรียนรู้อะไรและการทำงานร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ไปจนถึงนวัตกรรมกรเรียนรู้ แนวทางการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่น สร้างทางเลือกที่หลากหลาย เพื่อให้ตอบโจทย์ความต้องการของเด็กแต่ละคนได้อย่างตรงจุด

ALL FOR
EDUCATION
EDUCATION
FOR ALL
ปลูกฝังปวงชนเพื่อเด็กไทยทุกคน

พลัง/พลัง ๆ

ร่วมสร้าง
การเปลี่ยนแปลง
อันยิ่งใหญ่

เพื่อเด็ก
และเยาวชน

กสศ.
ขอบคุณภาคี
ทุกคนจากหัวใจ

ศาสตราจารย์ นายแพทย์วิจารณ์ พานิช ที่ปรึกษาด้านคณะกรรมการบริหาร กสศ. กล่าวกับผู้เข้าร่วมมหกรรมรวมพลังนักสร้างการเปลี่ยนแปลงและนวัตกรรม การเรียนรู้เพื่อเด็กทุกคน 'All For Education: Education For All ปลุกพลัง ปวงชนเพื่อเด็กไทยทุกคน' เมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2567 ว่า ก้าวต่อไปการทำงาน สร้างความเสมอภาคทางการศึกษาคือ ทุกคนกลับไป ณ ที่ตั้งแล้วทำในสิ่งที่ตนเอง ใฝ่ฝัน ทำในสิ่งที่จะทำให้เด็กไทยได้รับการพัฒนาให้เต็มศักยภาพยิ่งขึ้น ทำให้ พลเมืองไทยมีคุณภาพยิ่งขึ้น ไม่เพียงแต่ประเด็นด้านการศึกษาของเด็กเท่านั้น แต่ ยังรวมถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิตของเด็ก ซึ่งเกี่ยวข้องกับคนทุกคนและทุกอย่างก้าว ของชีวิต อันเป็นความหมายของ Education For All และ All For Education

ก้าวต่อไปในมุมมองของ ศ.นพ.วิจารณ์ มองว่า ภารกิจของ กสศ. และภาคีเครือข่าย ที่ทำหน้าที่เป็นกลไก networking จะต้องเผชิญกับความท้าทายอีกมากตลอด 365 วันข้างหน้า ดังนั้นต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน พร้อมกับเรียนรู้จากสภาพ ความเป็นจริง

“การรวมพลังการเรียนรู้เพื่อสร้างพลเมืองไทยและสร้างคุณภาพการศึกษานั้น หัวใจคือการเรียนรู้จากประสบการณ์ เรียนรู้จากเรื่องที่อยู่ในชีวิตจริงของผู้คน ต้องช่วยกันทำให้ระบบการศึกษาเป็นระบบที่ออกไปนอกโรงเรียนได้เยอะขึ้น ให้ เด็กได้ออกไปเรียนในพื้นที่ของชีวิตจริงให้มากขึ้น เป็นเรื่องสำคัญของการเรียนรู้ ที่เรียกว่า experiential learning หรือการเรียนรู้จากประสบการณ์ เมื่อมี ประสบการณ์แล้วต้องใช้เครื่องมือการสะท้อนคิดที่เรียกว่า reflection ทั้งนี้

ผู้ใหญ่ต้องตั้งคำถามชวนเด็กสะท้อนคิด แล้วฝึกให้เด็กตั้งคำถามกับตัวเองและ เพื่อนเพื่อสะท้อนคิดร่วมกัน ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญที่สุดในโลกของการเรียนรู้ยุค ปัจจุบันและในอนาคต หรืออาจเรียกได้ว่า KOLB's experiential learning cycle ซึ่งเป็นวงจรแห่งปัญญาที่แท้จริง

“เป้าหมายต่อไปในระยะยาวคือ การพลิกโฉมระบบหรือ system transformation การศึกษานั้นไม่ได้ทำเฉพาะที่โรงเรียน และไม่ใช้เฉพาะครูกับผู้อำนวยการเท่านั้น หากยังมีภาคีอีกมากมายที่มาช่วยกัน ในโลกยุคปัจจุบันนี้ที่เปลี่ยนแปลงเร็วขึ้น มีความไม่แน่นอน ผันผวน ทุกคนต้องเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา หัวใจสำคัญของการ พลิกโฉมระบบการศึกษา คือเปลี่ยนระบบการศึกษาไทยจากระบบแนวตั้ง สั่งการ ด้วยอำนาจ มาเป็นแนวราบ เป็นระบบที่เอื้ออำนาจหรือ empower หน่วยปฏิบัติ ซึ่งเป็นเรื่องที่ยาก แต่ไม่เชื่อว่าทำไม่ได้ และมีตัวอย่างที่มีการใช้กันอยู่แล้วโดย ไม่ได้เปลี่ยนกฎเกณฑ์กติกา

“อีกประเด็นที่สำคัญคือ ทุกคนต้องมีความรับผิดชอบ มิใช่โยนความรับผิดชอบให้ ครูหรือโรงเรียนเท่านั้น แต่ทั้งผู้ปกครอง ครอบครัว ชุมชน รวมถึงองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นต้องเข้ามามีส่วนร่วม หัวใจสำคัญของระบบทุกระบบคือ EQE ซึ่งมา จาก Equity, Quality และ Effectiveness & Efficiency รวมถึงระบบข้อมูลที่จะช่วยหนุนให้เห็นปัญหาของเด็กเพื่อจะเข้าไปช่วยเหลือได้ และสุดท้ายคือการ ลงมือทำและเรียนรู้ร่วมกัน”

จากวันนั้นถึงวันนี้...

สู่แผนกลยุทธ์ กสศ. ปี 2568-2570

ตลอดช่วงเวลาที่ผ่านมา กสศ. ได้ดำเนินการตามพันธกิจในการสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา โดยเห็นยวนำทุกภาคส่วนร่วมขับเคลื่อนการส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ รวมถึงพัฒนาคุณภาพครูและสถานศึกษา

อย่างไรก็ตาม ด้วยเจตจำนงของความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาที่มีมิติซับซ้อนและเกี่ยวโยงกับสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม นับเป็นความท้าทายสำคัญต่อการดำเนินงานของ กสศ. ในก้าวที่ยั่งยืน นำมาสู่การกำหนดแผนกลยุทธ์ระยะ 3 ปี (2568-2570) เพื่อบรรลุเป้าหมายที่ทุกฝ่ายร่วมกันเป็นเจ้าของวาระความเสมอภาคทางการศึกษา เร่งมือพัฒนาทุนมนุษย์ของประเทศ โดยเฉพาะกลุ่มเป้าหมายเด็กและเยาวชนเปราะบางที่หลุดออกจากระบบการศึกษาให้มีโอกาสกลับเข้าสู่ระบบการศึกษาที่ยืดหยุ่น หรือได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ตลอดจนพัฒนาหลักประกันโอกาสทางการศึกษาและสังคมที่มีการบูรณาการการทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ

สำหรับแผนกลยุทธ์ระยะ 3 ปีจากนี้ ได้ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน นับตั้งแต่กระบวนการรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน ทุกภูมิภาคของประเทศไทย ประมวลความคิดเห็นและความรู้เชิงวิชาการสำคัญมาจัดทำเป็นแผนกลยุทธ์ที่ทุกฝ่ายเห็นร่วมกัน เพื่อให้สามารถนำไปปฏิบัติใช้และบรรลุเป้าหมายในการสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงระบบที่ยั่งยืน (sustainable systems change) ที่ทุกคนร่วมเป็นเจ้าของอย่างแท้จริง ตามวิสัยทัศน์ของ กสศ. คือ “เด็ก เยาวชน และประชาชนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์หรือด้อยโอกาสทุกคน สามารถเข้าถึงการศึกษาและการเรียนรู้ที่มีคุณภาพได้เต็มตามศักยภาพ”

ด้วยเหตุนี้ กสศ. จึงมุ่งเน้นกลยุทธ์การทำงานโดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน การระดมทรัพยากรและความร่วมมือ ต่อยอดทุนความรู้ ทุนข้อมูล ทุนนวัตกรรม และทุนภาคีเครือข่าย สร้างผลทวีคูณ (Multiplier Effects) ขับเคลื่อนทั้งระบบนิเวศ เพื่อผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงระบบที่สร้างความเสมอภาคทางการศึกษาที่เห็นผลลัพธ์ได้เร็วขึ้น และส่งผลการบรรลุเป้าประสงค์ตามแผนกลยุทธ์ กสศ. ที่สำคัญใน 3 เรื่อง คือ

1. เกิดหลักประกันการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้เต็มตามศักยภาพ สำหรับเด็กและเยาวชนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์หรือด้อยโอกาส
2. เกิดต้นแบบการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ที่มีทางเลือกและยืดหยุ่นอย่างมีคุณภาพ
3. ทุกภาคส่วนร่วมเป็นเจ้าของและมีส่วนร่วมในการสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา (All for Education)

อ่านเพิ่มเติม:
แผนกลยุทธ์ กสศ. ปี 2568-2570

MONITORY REPORT

รายงานพิเศษกิจกรรมสำคัญของ กสศ. และภาคีเครือข่ายการศึกษา

01

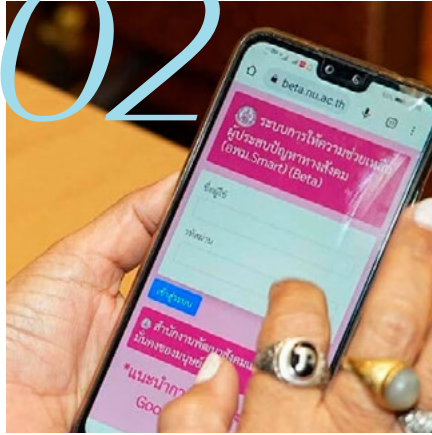
‘รัฐบาลแพทองธาร’ แลกนโยบายต่อรัฐสภา จะเร่งส่งเสริมการพัฒนาทุนมนุษย์ทุกช่วงวัยอย่างเท่าเทียม

วันที่ 12 กันยายน 2567 นางสาวแพทองธาร ชินวัตร นายกรัฐมนตรี แลกนโยบายรัฐบาลในด้านการศึกษาต่อรัฐสภาว่า รัฐบาลเชื่อว่าทุนมนุษย์เป็นรากฐานที่สำคัญของการพัฒนาประเทศ รัฐบาลจะเร่งส่งเสริมผลักดันให้เกิดการพัฒนาคนไทยทุกช่วงวัย ส่งเสริมการเติบโตอย่างมีคุณภาพของเด็กทุกคนอย่างเท่าเทียม

เด็กไทยทุกคนจะต้องเข้าถึงศูนย์ดูแลเด็กปฐมวัยที่มีมาตรฐาน เมื่อเติบโตก็ได้เรียนหนังสือที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล ส่งเสริมการปลดล็อกศักยภาพทางด้านศิลปะ วัฒนธรรม และความสามารถทางการกีฬา พัฒนาระบบการศึกษาที่ยืดหยุ่นทั้งในระบบ นอกระบบ ตามอัธยาศัย และการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาสนับสนุน ตอบโจทย์ศักยภาพของผู้เรียน ลดภาระและลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ ส่งเสริมให้เกิดการเรียนสองภาษาโดยใช้ AI เป็นตัวช่วย เน้นการสอนทักษะที่ใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตจริงเพื่อการสร้างรายได้ หรือ Learn to Earn

นอกจากนี้รัฐบาลจะส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ รวมทั้งการเพิ่มหาและช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่หลุดจากระบบการศึกษา พร้อมทั้งส่งเสริมการปฏิรูประบบอาชีวศึกษา และอุดมศึกษาเพื่อตอบสนองต่อความต้องการแรงงานในอนาคต และรองรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต หรือ Life-Long Learning

02

เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2567 นายอนุกุล ปิตแก้ว ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นประธานเปิด Kick off ระบบการขอรับความช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาทางสังคม (พม. Smart) โดยมีผู้บริหารระดับสูงของ พม. ดร.ไกรยส ภัทราวาท ผู้จัดการ กสศ. มหาวิทยาลัยนเรศวร และมูลนิธิศูนย์วิจัยและติดตามความเป็นธรรมทางสุขภาพ เข้าร่วม

นายอนุกุล กล่าวว่า ระบบ พม. Smart เกิดจากความร่วมมือของหลายฝ่าย จนเกิดจุดเปลี่ยนสำคัญต่อการบริการดูแลประชาชน โดยเฉพาะในการทำงานรายการหนี้หรือรายพื้นที่ ด้วยเครื่องมือที่จะ

พม. ผนึกกำลัง กสศ. Kick off ‘พม.Smart’ มุ่งลดความเหลื่อมล้ำ ดูแลกลุ่มเปราะบางระดับพื้นที่ เริ่มใช้พร้อมกันทั่วประเทศ 1 ต.ค. นี้

เพิ่มความเร็วในการช่วยเหลือ บนฐานข้อมูลอันเป็นประจักษ์และพิสูจน์ได้ ซึ่งจะทำให้การช่วยเหลือประชาชนเป็นไปด้วยความแม่นยำและลดระยะเวลาได้มากขึ้น โดยเป็นการทำงานผ่าน อพม. 340,000 คนทั่วประเทศที่อยู่ใกล้ชิดผู้ประสบปัญหา ซึ่งสามารถนำเข้าสู่ข้อมูลจากหน่วยงานได้ทันทีโดยไม่ต้องเดินทางเข้าไปที่เขตเมืองหรือศาลากลางตลอดเวลา ที่สำคัญคือ พม.Smart ยังตอบโจทย์นโยบายรัฐบาลเรื่องการพัฒนาระบบดิจิทัล เนื่องจากการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อดูแลกลุ่มเปราะบาง คือหนทางหนึ่งของการลดความเหลื่อมล้ำในสังคม โดยในวันที่ 1 ตุลาคม 2567 พม.Smart จะเริ่มใช้งานทั่วประเทศ

ดร.ไกรยส กล่าวว่า พม.Smart ถือเป็นผลผลิตสำคัญหนึ่งของความร่วมมือ อันจะทำให้กลุ่มเป้าหมายคือเด็กเยาวชนและประชาชนมีโอกาสเข้าถึงสิทธิและสวัสดิการทางสังคมได้อย่างรวดเร็วและเหมาะสม

03

กสศ. จับมือ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จัดอบรมการใช้ข้อมูลคัดกรองความยากจนสำหรับทำงบประมาณช่วยเหลือ นร.ยากจน สังกัด อปท.

เมื่อวันที่ 11 กันยายน 2567 กสศ. โดยสำนักพัฒนาหลักประกันโอกาสทางการศึกษา จัดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการในการใช้ข้อมูลคัดกรองความยากจนปีการศึกษา 1/2567 เพื่อจัดทำงบประมาณค่าปัจจัยพื้นฐานสำหรับนักเรียนยากจน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) โดยมี นายสุรพล เจริญภูมิ รองอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (สส.) ดร.ไกรยส ภัทราวาท ผู้จัดการ กสศ. และผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 77 แห่ง เข้าร่วมกิจกรรม

นายสุรพล กล่าวว่า สส. และ กสศ. ได้ร่วมกันค้นหาและคัดกรองความยากจน ช่วยเหลือและพัฒนากลุ่มเด็กนักเรียนผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ นักเรียนพิการและผู้ด้อยโอกาสในระบบการศึกษา สังกัด อปท. ตั้งแต่ปีการศึกษา 2562 ถึงปัจจุบัน ซึ่งในทุกปีการศึกษา มีรายงานว่า สถานศึกษาในหลายพื้นที่ได้ดำเนินการคัดกรองนักเรียนที่มีสถานะยากจนเข้าสู่ระบบคัดกรองนักเรียนทุนเสมอภาคเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง ซึ่ง อปท. ทั่วประเทศมีหน้าที่ร่วมมือกับภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชนช่วยกันคัดกรองเด็กนักเรียนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ไม่ให้เกิดหล่นในการเรียน และหาช่องทางเพื่อให้ได้เรียนหนังสือ หากความรู้ที่จะช่วยให้พบทางออกให้ชีวิตต่อไปได้

04

สพฐ.จับมือ กสศ. ทำแผนจัดการศึกษา ยืดหยุ่น ตอบโจทย์ชีวิต ขยายผลทุกพื้นที่

วันที่ 4-7 กันยายน 2567 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) ร่วมกับ กสศ. จัดประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนนวัตกรรมการศึกษา ยืดหยุ่นและจัดทำแผนกลยุทธ์ เด็กนอกระบบและเด็กตกหล่นให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา และการเรียนรู้ต่อบ โภจยชีวิต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568-2570

นางสาวชนนพัศตร์ ปานวิสัย ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน สพฐ. กล่าวถึงผลการดำเนินงานที่ผ่านมาว่า ในปี 2565 สพฐ. ได้ทำโครงการขับเคลื่อนการแก้ปัญหาเด็กที่อยู่นอกระบบการศึกษาและเด็กตกหล่นให้กลับเข้าสู่การศึกษาอย่างเป็นรูปธรรมด้วยการทำงานร่วมกับ 7 จังหวัดนำร่อง ผ่านการบูรณาการเชื่อมโยงการทำงานกับหน่วยงานในพื้นที่ทุกภาคส่วน กระทั่งในปี 2566 ขยายพื้นที่การทำงานเป็น 13 จังหวัด และล่าสุดในปี 2567 ได้ทำงานร่วมกับ กสศ. ที่ดำเนินโครงการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ

ต่อยอดพื้นที่เป็น 25 จังหวัดนำร่อง ในการสร้างกลไกระดับพื้นที่เพื่อแก้ไขปัญหาเด็กที่มีความเสี่ยงหลุดออกจากระบบการศึกษาและเด็กที่อยู่นอกระบบการศึกษาในช่วงอายุ 3-18 ปี ให้กลับเข้าสู่ระบบการเรียนรู้ผ่าน 4 มาตรการ ‘ค้นหา-ช่วยเหลือ-ส่งต่อ-ดูแล’

“เป้าหมายของการจัดประชุมในครั้งนี้คือการจัดทำกลยุทธ์ 3 ปี (2568-2570) ผ่านแผนบูรณาการเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต ที่ได้จากการถอดบทเรียนจากการดำเนินงานตามโครงการฯ ปีงบประมาณ 2567-2568 และนวัตกรรมจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นทั้งในรูปแบบ 1 โรงเรียน 3 รูปแบบ ศูนย์การเรียนรู้ต้นแบบ และโรงเรียนมีอติ เพื่อนำไปสู่แนวทางการแก้ปัญหาเด็กนอกระบบและเด็กตกหล่นและขยายพื้นที่การทำงานให้ครอบคลุมทั้ง 77 จังหวัด”

05

กสศ. ร่วมประชุมขับเคลื่อนการศึกษาในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก เร่งสร้างการเรียนรู้ เพื่ออนาคตที่ยั่งยืน

กสศ. เข้าร่วมการประชุมระดับภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก ครั้งที่ 6 ว่าด้วยการศึกษา 2030 (6th Asia-Pacific Meeting on Education 2030 : APMED6) ในหัวข้อ ‘การเร่งรัดการดำเนินการ: การเปลี่ยนแปลงเนื้อหาและวิธีการเรียนรู้เพื่ออนาคตที่ยั่งยืน’ (Accelerating Actions: Transforming the What and How of Learning for a Sustainable Future) ระหว่างวันที่ 10-13 กันยายน 2567 ณ โรงแรมเบงค็อก แมริออท มาคิส คีนส์ ปาร์ค ภายใต้ความร่วมมือขององค์การยูเนสโก (UNESCO) โดยสำนักงานภูมิภาคกรุงเทพฯ (UNESCO Bangkok) ร่วมกับองค์การยูนิเซฟ โดยสำนักงานภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และแปซิฟิก และสำนักงานภูมิภาคเอเชียใต้ (UNICEF EAPRO: East Asia and Pacific, UNICEF ROSA: Regional Office for South Asia) องค์การสหประชาชาติ

(UN: United Nations) และรัฐบาลประเทศญี่ปุ่น โดยกระทรวงศึกษาธิการ วัฒนธรรม กีฬา วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี (MEXT: Ministry of Education, Culture, Sports, Science and Technology) จัดขึ้นร่วมกันภายใต้ ‘กลุ่มเครือข่ายการเรียนรู้และการศึกษาเอเชียแปซิฟิก 2030+’ (LE2030+)

ภายในมีกิจกรรมความคิดเพื่อแก้ไขวิกฤตการณ์การเรียนรู้ เร่งสร้างการเรียนรู้ที่รองรับคนทุกกลุ่มทุกช่วงวัย และพัฒนาการเรียนรู้ในช่วงต้นสำหรับเด็กเยาวชนในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ซึ่งจะเป็หัวใจของการเปลี่ยนแปลงการศึกษาที่ยั่งยืน

07

ลุยช่วยวิกฤตน้ำท่วม พันฟู โรงเรียนเล็ก-ห่างไกล-ทุรกันดาร เพื่อเด็กๆ ได้กลับไปเรียน

กสศ. ร่วมกับมูลนิธิกระจกเงา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคเหนือ และชมรมนักจัดการศึกษาบนพื้นที่สูงห่างไกล จัดโครงการช่วยเหลือนักเรียนและโรงเรียนพื้นที่ห่างไกลและด้อยโอกาส ในวิกฤตอุทกภัย 2567 เพื่อให้เด็กสามารถกลับไปเรียนได้ หลังจากสถานการณ์อุทกภัยเข้าสู่ภาวะปกติ

โดยนำเงินบริจาคไปใช้ในสถานการณ์วิกฤตเพื่อฟื้นฟูโรงเรียนวิกฤตในพื้นที่ห่างไกล ทุรกันดาร ที่มีงบประมาณรายหัวไม่เพียงพออยู่แล้วในการซ่อมแซมโรงเรียน รวมถึงโรงเรียนที่ได้รับผลกระทบจนไม่สามารถเปิดเรียนได้ อีกทั้งนักเรียนที่บ้านเรือนโดนพายุ น้ำป่าพัดเสียหายไม่เหลือเสื้อผ้านักเรียน อุปกรณ์การเรียน ครบครันไว้ที่อยู่อาศัย ซึ่งส่งผลให้ไม่สามารถมาเรียนได้หรือเสี่ยงหลุดจากระบบ

06

สถาบันวิจัย กสศ. เปิดเวทีระดมความคิดเห็นเด็กและเยาวชน ‘สานฝันให้น้องสู่วิชาอุดมศึกษา’

เมื่อวันที่ 16 กันยายน 2567 กสศ. โดยสถาบันวิจัยเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา ร่วมกับคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จัดกิจกรรม ‘Social Innovation Hackathon: ระดมความคิดเห็นประชาชนเอเชีย สานฝันให้น้องสู่วิชาอุดมศึกษา’ โดยมีตัวแทนเด็กเยาวชนอายุระหว่าง 15-23 ปี กว่า 50 คน เข้าร่วม ณ โรงแรม TK. Palace Hotel & Convention กรุงเทพฯ เพื่อทำความเข้าใจเส้นทางความท้าทายของน้องๆ ในการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ตลอดจนระดมความคิดเห็นเพื่อเสนอแนวทางการสนับสนุนเด็กและเยาวชนให้ได้เรียนต่อในระดับอุดมศึกษา ออกแบบมาตรการและข้อเสนอเชิงนโยบายสู่การปฏิบัติของหน่วยงานต่างๆ

ที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างหลักประกันโอกาสทางการศึกษา หลังพบ สถิติเด็กยากจนเข้าเรียนต่อในระดับอุดมศึกษาเพียงร้อยละ 13

กิจกรรมดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยหลักประกันโอกาสทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ เพื่อวิเคราะห์อุปสรรคและปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อเส้นทางการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของเด็กและเยาวชน รวมถึงสำรวจข้อมูลด้วยแบบสอบถามและนำข้อมูลที่ได้มาประกอบการนำเสนอมาตรการการให้การช่วยเหลือที่เหมาะสมต่อไป

FUNDS ACTIVITY

กิจกรรมและความเคลื่อนไหว
ของโครงการสนับสนุนทุนการศึกษา

สองทาง ทุน

แนะนำทุนการศึกษาที่ช่วยเหลือสำหรับน้องๆ เยาวชน

ทุนการศึกษาสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น

สถาบันเทคโนโลยี-ญี่ปุ่น เปิดรับสมัครนักเรียนที่กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช. ทุกสาขา) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส. ทุกสาขาเทียบโอนหน่วยกิตได้) เพื่อเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ประจำปีการศึกษา 2568 ประเภทการสอบแข่งขันเพื่อรับทุนการศึกษา รอบที่ 1 โดยกำหนดภายใต้ 4 คณะ ในหลักสูตรหรือสาขาวิชาต่างๆ ได้แก่ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะบริหารธุรกิจ และคณะสื่อสารสากล

เปิดรับสมัครจนถึงวันที่ 18 ตุลาคม 2567

ทุนการศึกษา สิงห์ปาร์คเชียงราย

บริษัท สิงห์ปาร์ค เชียงราย จำกัด เปิดรับสมัครขอทุนการศึกษาให้นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.3) หรือเทียบเท่า ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่จังหวัดเชียงราย และมีความตั้งใจในการศึกษาต่อแต่ขาดแคลนทุนทรัพย์ ได้เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงและมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

เปิดรับสมัครจนถึงวันที่ 15 พฤศจิกายน 2567

ทุน iPEC รุ่นที่ 9

วิทยาลัยเทคโนโลยีโออาร์พีซี เปิดรับสมัครนักศึกษาเข้าศึกษาต่อในโครงการทุน iPEC รุ่นที่ 9 ปีการศึกษา 2568 สำหรับนักเรียนที่จบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (สายวิทย์-คณิต) หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.3 ช่างอุตสาหกรรม) โดยมีสาขารองรับทั้งหมด 5 สาขาวิชา ได้แก่ เคมีอุตสาหกรรม, ปีโตรเคมี, เทคนิคพลังงาน, เมคคาทรอนิกส์และหุ่นยนต์ และเทคนิคยานยนต์ไฟฟ้า

เปิดรับสมัครจนถึงวันที่ 25 พฤศจิกายน 2567

ทุนการศึกษามูลนิธิเก๋อฝันเด็ก (ปริญญาตรี)

มูลนิธิเก๋อฝันเด็ก สนับสนุนทุนการศึกษาระดับปริญญาตรี (ภาคภาษาไทย) ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์ลำปาง มหาวิทยาลัยพะเยา และมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จนสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร โดยพิจารณาให้ทุนตามความต้องการทางการเงิน ประวัติการศึกษา ประวัติการทำงาน และแผนระยะยาวของผู้สมัคร

เปิดรับสมัครจนถึงวันที่ 6 มกราคม 2568

ประกวดวาดภาพเยาวชน

Horse อีสเวิลด์

ซึ่งด้วยพระราชทาน สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า
กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

หัวข้อ

ของขวัญ

ขอเชิญเยาวชนร่วมรังสรรค์ผลงานศิลปะ
มอบ "ของขวัญ" เพื่อแสดงความรัก ความจงรัก
ความปราถนาดี มิตรไมตรี ค่อกัน อันก่อให้เกิดความรู้สึกเป็นกันเอน ประทับใจ
ซาบซึ้ง สร้างพลังบวกแก่ผู้ให้ ผู้รับและคนรอบข้าง สร้างแรงบันดาลใจ
ให้ทุกคนร่วมน้อม "ของขวัญ" เพื่อเติมพลังบวกให้แก่กันตลอดไป

กำหนดส่งผลงาน
ระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม - 25 ตุลาคม 2567
ประกาศผล วันพฤหัสบดีที่ 28 พฤศจิกายน 2567

เปิดรับผลงาน 3 กลุ่ม

- ระดับอนุบาลและประถมศึกษาตอนต้น (อนุบาล1 - ประถมศึกษาปีที่3)
- ระดับประถมศึกษาตอนปลาย (ประถมศึกษาปีที่4 - ประถมศึกษาปีที่6)
- ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (มัธยมศึกษาปีที่1 - มัธยมศึกษาปีที่3)

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่
แผนกการตลาดบริษัท นานมี จำกัด
โทร. 02-648-8000

ครั้งที่
16
ปี 2567

ดาวน์โหลดใบสมัครได้ที่
www.nanmee.com

ประกวดผลงานจิตรกรรม 'HORSE AWARD 16th'

กลุ่มบริษัทนานมี เปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าร่วมแสดงผลงานด้านศิลปะ ผ่านการประกวดผลงานจิตรกรรม 'HORSE AWARD 16th' ในหัวข้อ 'ของขวัญ' เพื่อเป็นการแสดงความปรารถนาดีและเติมพลังบวกให้แก่กัน

ระดับอนุบาลและประถมศึกษาตอนต้น ประถมศึกษาตอนปลาย และมัธยมศึกษาตอนต้น

เปิดรับสมัครจนถึงวันที่ 25 ตุลาคม 2567

รายละเอียดเพิ่มเติม

รวมกิจกรรม
กองทุนเพื่อความเสมอภาค
ทางการศึกษา

ประจำเดือน
กันยายน
2567

รวมกิจกรรม
กสศ. และภาคีหุ้นส่วน
เพื่อความเสมอภาค
ทางการศึกษา
เดือนกันยายน 2567

ติดตามความเคลื่อนไหวของ กสศ.
ได้ที่ <https://www.eef.or.th>

<https://www.facebook.com/EEFthailand>
<https://www.youtube.com/@EEFthailand>

ร่วมแสดงความคิดเห็น
หรือส่งข้อเสนอแนะมาได้ที่
content@eef.or.th

การพลิกโฉมระบบการศึกษาหัวใจสำคัญที่สุด
คือเปลี่ยนระบบการศึกษาไทยจากระบบแนวตั้ง
สั่งการด้วยอำนาจ มาเป็นแนวราบ
เป็นระบบที่เอื้ออำนาจหรือ empower หน่วยปฏิบัติ
ซึ่งเป็นเรื่องที่ยาก แต่ไม่ใช่ว่าจะทำไม่ได้

ศาสตราจารย์
นพ.วิจารย์ พานิช

ที่ปรึกษาคณะกรรมการบริหาร
กสศ.